

ΝΑΥΤΙΛΙΑ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟΝ

Τοῦ κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΛΩΖΟΥ

Προέδρου τοῦ Ἐμπορικοῦ καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου Πειραιῶς

Εἶναι γνωστόν, ὅτι τὸ μεγαλύτερον μέρος τοῦ πλανήτου ἡμᾶς καταλαμβάνεται ὑπὸ τῆς θαλάσσης καὶ διὰ τοῦτο Ὑδρόγειος καλεῖται, προτασομένου τοῦ ὕδατος. Εἶναι ἐξ ἄλλου φυσικὸν οἱ διαβιοῦντες λαοὶ ἐπὶ τῶν διαφόρων Ἠπείρων τῆς Ὑδρόγειου νὰ ἐπιζητοῦν τὴν μεταξὺ των ἐπικοινωνίαν καὶ διὰ τοῦτο, τόσον ἢ διαβίωσίν των, ὅσον καὶ ὁ βαθμὸς πολιτισμοῦ των νὰ ἐξαρτῶνται ἐκ τοῦ διάπλου τῶν Ὠκεανῶν καὶ τῶν Θαλασσῶν.

Ἡ, ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ἔννοιαν, διατύπωσις ἔχει ἐφαρμογὴν καὶ εἰς μικροτέραν κλίμακα διὰ τὰς χωρικὰς ἀκόμη θαλασσίας ἀποστάσεις, κυρίως διὰ τὰ Κράτη τὰ περιβρεχόμενα ὑπὸ θαλάσσης. Ἀπλῆ ἢ διατύπωσις τῆς λέξεως διάπλους, ἀλλ' ὅταν λάβῃ τις ὑπ' ὄψιν του τὴν ἔκτασιν τοῦ ὕγρου στοιχείου τότε ἀντιλαμβάνεται τὸ τιτάνιον ἔργον, τὸ ὁποῖον συντελεῖται. Καὶ αὐτὸ τὸ ἔργον, ἦτοι τῆς ἐπικοινωνίας μεταξὺ τῶν λαῶν ἐπιτελεῖ ἡ Ναυτιλία.

Εἶναι ἀναμφισβήτητον, ὅτι διὰ τῆς θαλασσίας ἐπικοινωνίας τῶν λαῶν ἐπιτυγχάνεται ἡ ἀνταλλαγὴ διαφόρων προϊόντων παραγομένων εἰς τὰ πέρατα τῆς οἰκουμένης, τὰ ὁποῖα ἄλλως θὰ ἦσαν ἄγνωστα. Αἱ συναλλαγαὶ αὐξάνονται καὶ πολυπλασιάζονται ὅπου πυκνοῦνται αἱ συγκοινωνίαι μὲ ἐπαχλόουθον τὸν καταμερισμὸν καὶ τὴν αὐξήσιν τῆς Διεθνούς παραγωγῆς.

Αἱ ἐξελίξεις τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς οἰκονομίας ὀφείλονται καὶ εἰς τὰς μεταφορὰς καὶ εἰς τὴν διανομὴν τῶν ἀγαθῶν, ἦτοι εἰς τὸ Ἐμπόριον. Κατ' ἀρχάς, αἱ χερσαῖαι μεταφοραί, ὑπὸ πρωτόγονον μορφήν καὶ αἱ κατόπιν ἐξελικτικαὶ μορφαὶ διὰ σιδηροδρόμων καὶ αὐτοκινήτων ἔδωσαν ὄθησιν εἰς τὴν αὐξήσιν τῆς παραγωγῆς, εἰς τὴν ζήτησιν διαφόρων ἀγαθῶν καὶ συνεπῶς εἰς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ βιοτικοῦ ἐπιπέδου τῶν λαῶν.

Αἱ μακριναὶ ὁμως θαλάσσιαι ἀποστάσεις ὑπὸ τῆς Ναυτιλίας ἐξυπηρετοῦνται καὶ ὑπ' αὐτῆς ἱκανοποιοῦνται αἱ ἀνάγκαι τοῦ ἐμπορίου καὶ συνεπῶς τῆς καταναλώσεως.

Εἶναι γνωστόν, ὅτι εἰς τὴν μίαν πλευρὰν ἴσταται ἡ παραγωγὴ καὶ εἰς τὴν ἑτέραν ἡ κατανάλωσις καὶ ἡ πλουσία ἔννοια τῆς παραγωγῆς θὰ ἔχανε τὴν ἀξίαν προσπάθειάν της ἐὰν δὲν ὑπῆρχεν ὁ ἀγοραστής, ἦτοι ὁ καταναλωτής. Μεταξὺ ὁμως παραγωγῆς καὶ καταναλώσεως παρεμβαίνει ἡ μεταφορὰ καὶ ἡ διανομὴ τῶν παραγομένων ὅπου ἄνευ τῶν λειτουργιῶν αὐτῶν δὲν θὰ ὑπῆρχε κατανάλωσις.

Ἐπιπέδῳ ἐπομένως θεωροῦνται ἡ μεταφορὰ καὶ ἡ διανομὴ ὡς παραγωγικοὶ συντελεσταὶ τοῦ οἰκονομικοῦ κυκλώματος.

Κατὰ τὰ ἀνωτέρω καὶ ἡ ναυτιλία τοποθετεῖται ὡς στοιχεῖον τῆς παραγωγικῆς διαδικασίας, δεδομένου ὅτι ἀναλαμβάνει τὴν μεταφορὰν τοῦ μεγαλύτερου ὄγκου τῆς παραγωγῆς.

Ἐξ ἄλλου, τὸ ἐμπόριον ἀσχολούμενον μὲ τὴν ἐξεύρεσιν τῶν ποικίλων προϊόντων τῆς παραγωγῆς καὶ ἐν συνεχείᾳ ἀσχολούμενον μὲ τὴν διανομὴν αὐτῶν ὑπείσεται καὶ τοῦτο εἰς τὴν παραγωγικὴν διαδικασίαν, καθ' ὅσον διὰ τῆς διαμεσολαβήσεώς του ἐξυπηρετεῖ τόσον τὴν παραγωγὴν, ὅσον καὶ τὴν κατανάλωσιν.

Εἶναι ὁμῶς βέβαιον ὅτι μεταφορὰ διὰ θαλάσσης—ἔργον τῆς Ναυτιλίας—καὶ ἐμπόριον τελοῦν ἐν στενῇ συναρτήσῃ καὶ ἡ ἀνάπτυξις τῆς ναυτιλίας, κατὰ τὰ ἀνωτέρω, ἔχει τὸν ἀντίκτυπόν της ἐπὶ τοῦ ἐμπορίου. Ἡ ἔννοια τοῦ ἐμπορίου λαμβάνεται ὑπὸ τὴν εὐρείαν τῆς λέξεως ἑρμηνείαν περιλαμβάνουσα καὶ τὴν βιομηχανίαν καὶ ὄλους τοὺς ἄλλους συναφεῖς τομεῖς.

Ἐὰν ὑπάρξῃ ἀναδρομὴ εἰς παλαιότερους χρόνους, διαπιστοῦται ὅτι πρωτόγονος ἡ ναυτιλία, πρωτόγονος καὶ ἡ ὀργάνωσις τοῦ ἐμπορίου καὶ μάλιστα τοῦ Διεθνoῦς. Καὶ ὁ Σαίξπηρ εἰς τὸ ἔργον του «Ὁ Ἐμπορος τῆς Βενετίας» δίδει ἀνάγλυφον τὴν εἰκόνα τῆς ἀλληλεπιδράσεως Ναυτιλίας καὶ Ἐμπορίου. Ἀνοργάνωτον τὸ Διηπειρωτικὸν ἐμπόριον, διότι ἀνοργάνωτος ὑπῆρχε καὶ ἡ ναυτιλία. Οἰαδῆποτε ἐξέλιξις, οἰαδῆποτε βελτίωσις εἰς τὸν ναυτιλιακὸν τομέα, εἶχε τὸν ἄμεσον ἀντίκτυπον καὶ εἰς τὸν ἐμπορικὸν τομέα καὶ αἱ μεγάλαι ἐξελίξεις εἰς τὴν ναυτιλίαν κατὰ τὸν 20ὸν αἰῶνα, ὁπότε διὰ τῆς ναυπηγήσεως μεγάλων πλοίων μὲ μεγάλην μεταφορικὴν ἰκανότητα, διὰ τῆς ναυπηγήσεως πλοίων εἰδικῶν φορτίων, εἶχον τὰς εὐνοϊκὰς ἐπιδράσεις καὶ τοὺς ἀντικτύπους ἐπὶ τῆς ἐξελίξεως τοῦ ἐμπορίου. Δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ παραγνωρισθῇ ὅτι αἱ τακτικαὶ ἀναχωρήσεις πλοίων, ἀπὸ διαφόρους λιμένας, δίδουν τὴν εὐχέρειαν εἰς τὸ ἐμπόριον νὰ προγραμματίξῃ τμηματικὰς παραδόσεις φορτίων καὶ οὕτως ἀποφεύγεται εἴτε ἡ συσώρευσις ἐμπορευμάτων, παρὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἐμπορίου, εἴτε ἡ ἔλλειψις πάλιν τούτων, βταν ταῦτα εἶναι ἀναγκαῖα.

Αἱ Χρηματιστηριακαὶ ἐμπορικαὶ ἀγοραπωλησῖαι ἀνεπτύχθησαν παραλλήλως μὲ δάσιν τὰς ἀναχωρήσεις πλοίων.

Ἀλλὰ καὶ ἡ μορφή τῆς ἐδραιώσεως τῆς πίστεως πρὸς τὴν ναυτιλίαν παρέχει τὴν εὐχέρειαν εἰς τὸ ἐμπόριον νὰ διενεργῇ συναλλαγὰς ἐπὶ φορτίου ἐν πλῆ, τὰς καλουμένας ἀγοραπωλησῖας «Flottant», νὰ συνάπτῃ ναυλοσύμφωνα ἀλλαγῆς πορείας τοῦ πλοίου μὲ διαζευκτικὴν εὐχέρειαν ἐκφορτώσεως εἰς διαφόρους λιμένας. Διὰ τῆς ἐκδιδομένης φορτωτικῆς ἀποκτᾷ τὴν κυριότητα τῶν μεταφερομένων ἐμπορευμάτων καὶ διὰ τῆς ὀπισθογραφῆσεως μεταδιδάσκει τὴν κυριότητα αὐτῶν. Ἡ πίστις, πρὸς τὰ διὰ τῆς ναυτιλίας μεταφερόμενα, κορυφῶται διὰ τῆς χρηματοδοτήσεως τῶν μεταφερομένων διὰ μόνης παραδόσεως τῆς φορτωτικῆς εἰς τὴν Τράπεζαν.

Τὰ μεταφερόμενα διὰ τῶν πλοίων ἐκφορτώνονται εἰς ὄρισμένους λιμένας, ὅπου αἱ πόλεις ἀναπτύσσονται εἰς ἐμπορικὰ κέντρα καὶ ὅπου ἀκμάζει τὸ ἐμπό-

ριον. Ὁ Πειραιεὺς προσείλκυσε τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἐμπορίου, διότι πρὸς τὸν λιμὲνα του συγχλίνουν αἱ θαλάσσιαι συγκοινωνίαι.

Οἰκλήποτε διαταραχὴ ἐπίσης εἰς τὴν ἐν γένει ναυτιλιακὴν λειτουργίαν ἔχει τὴν ἀμεσον ἐπίδρασιν ἐπὶ τοῦ ἐν γένει ἐμπορίου. Εἶναι γεγονός, ὅτι Ναυτικά ἀπεργίαι ἢ ἀπεργίαι λιμενεργατῶν ἄλλων λιμένων καὶ ὡς ἐκ τούτου μεγάλαι καθυστερήσεις ἀφίξεως πλοίων ἐπιφέρουν διαταραχὴν εἰς τὰς ἐμπορικὰς συναλλαγὰς. Ἀκυρότης ἐκτελέσεως ὁρομολογίων δι' ὠρισμένων θαλασσίων ὁδῶν ἐπιφέρει ἀντίκτυπον εἰς τὴν ὄλην ἐμπορικὴν λειτουργίαν, ὡς ἀπεδείχθη διὰ τοῦ κλεισίματος τοῦ Σουέζ.

Ἀκόμη καὶ διὰ τὰ ἐλλειμνισθῆ τὸ πλοῖον χρειάζεται ἀσφαλῆ λιμένα, ἢ κατασκευὴ τοῦ ὁποῦ ἔχει τὰς τονωτικὰς ἐπιδράσεις ἐπὶ τῆς ἀγορᾶς τοῦ λιμένος.

Τὸ πλοῖον ὅμως ἔχει καὶ τὰς ἀνάγκας του εἰς καύσιμα, εἰς τροφοδοσίαν, εἰς ἐπισκευὰς, αἱ ὁποῖαι εἶναι συχνότεραι λόγῳ τῶν θαλασσίων ταξιδίων. Εἰς τοὺς λιμένας, ὅπου προσεγγίζει, προσδίδει εὐκαιρίας ἐμπορικῶν συναλλαγῶν καὶ ὡς εἰκὸς ὁ ἀντίκτυπος ἐπὶ τοῦ ἐμπορίου εἶναι ἐμφανής, καθ' ὅσον παρέχονται δυνατότητες ἐπεκτάσεως εἰς συναλλαγὰς ἰδίας ἐμπορικῆς μορφῆς.

Πρὸς τὴν Ναυτιλίαν καὶ τὸ Ἐμπόριον, ὁ ἑλληνικὸς λαὸς ὑπῆρξεν ἀνεκάθεν στενὰ συνδεδεμένος. Τὸ ὑγρὸν στοιχεῖον, τὸ ὁποῖον περιβάλλει τὸν ἑλληνικὸν χῶρον ἐξοικείωσε τοὺς κατοίκους του μὲ τούτο, καὶ διὰ τῆς ἐμφύτου πνευματικῆς του εὐστροφίας, ἐδημιούργησε τὸ θαῦμα τῆς ναυτικότητος καὶ ἐμπορικῆς ἀπασχολήσεως τῶν Ἑλλήνων, δὲν εἶναι δὲ μικρὰ ἡ ἐποχὴ, καθ' ἣν αἱ ἰδιότητες τοῦ πλοιοκτῆτου, τοῦ ἐφοπλιστοῦ καὶ τοῦ ἐμπόρου, συνέπιπτον εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον.

Εἰς τοὺς ἀσχολουμένους μὲ τὴν θάλασσαν δέον νὰ ἐνυπάρχη τὸ χάρισμα τῆς διορατικότητος πρὸς ἔγκαιρον στάθμισιν τῶν μελλοντικῶν ἐξελίξεων καὶ διενέργειαν τῶν ἐπιδεξίων χειρισμῶν, οἱ ὁποῖοι θὰ συντελέσουν εἰς τὴν ἐπίτευξιν τοῦ μεγίστου δυνατοῦ οικονομικοῦ ἀποτελέσματος.

Ἀλλὰ καὶ ἐν τῇ ἐννοίᾳ τοῦ ἐμπορίου ἡ ἰδιότης αὕτη δέον νὰ ἐνυπάρχη εἰς τοὺς ἐνασχολουμένους μὲ τούτο, ἐφ' ὅσον ἡ δεξυτέρεια ἀποτελεῖ ἀπαραίτητον στοιχεῖον τοῦ ἱκανοῦ ἐμπόρου.

Ὡς ἐκ τούτου αἱ δύο αὗται ἐννοιαί, ναυτιλία καὶ ἐμπόριον βαδίζουσι παραλλήλως. Δὲν εἶναι δὲ ἀγνωστον, ὅτι ἡ Χώρα μας εὐρισκομένη εἰς γεωγραφικὸν χῶρον τεμνόμενον ὑπὸ μεγάλων θαλασσίων ὁδῶν, ἀπέκτησε τὴν ἱκανότητα ἐκείνην τῆς ἀμέσου ἀντιλήψεως καὶ ἐκμεταλλεύσεως τῶν εὐκαιριῶν, τῶν παρουσιαζομένων εἰς τὸν οικονομικὸν χῶρον.

Ἡ ἐπικοινωνία ἄλλως τε διὰ τῶν θαλασσῶν, δὲν δημιουργεῖ μόνον οικονομικοὺς δεσμούς, ἀλλὰ προχωρεῖ πέραν τούτων καὶ εἰς τὴν μεταφύτευσιν πολιτιστικῶν ἐπιτευγμάτων, τὰ ὁποῖα δοκιμασθέντα ἄλλου, κρίνεται ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ ἀποτελέσουν πρότυπα διὰ τὴν περαιτέρω Διοικητικὴν καὶ Πολιτειακὴν ἀνάπτυξιν τῶν Κρατῶν.

Ἐκ τῆς λειτουργίας τὴν ὁποῖαν ἐπιτελεῖ ἡ ναυτιλία, εἰς τὸν τομέα τῶν παγκοσμίων μεταφορῶν, ἀποκερδαίνει πλοῦτον, ὁ ὁποῖος εἰσφέρεται καὶ πάλιν εἰς τὸν κλάδον καὶ διὰ τοῦ τρόπου τούτου τῆς συνεχοῦς ἀνανεώσεως καὶ ἐπεκτάσεως

επέρχονται σημαντικοί επιδράσεις τόσον εἰς τὴν βελτίωσιν τοῦ κλάδου, ὅσον καὶ εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς δραστηριότητος βιομηχανικῶν κλάδων.

Ἐναφερόμεθα εἰς τὰς βιομηχανίας ἐπισκευῶν καὶ κατασκευῶν πλοίων, αἵτινες ἀποτελοῦν οὐσιαστικούς κλάδους, τῶν βιομηχανικῶς ἀνεπτυγμένων ναυτιλιακῶν χωρῶν καὶ τῶν ὁποίων ἡ συμβολὴ εἶναι μεγίστη ἐπὶ τῶν καθέκαστα οἰκονομιῶν.

Περαιτέρω ἡ ἀνάπτυξις τῆς ναυτιλίας συντελεῖ εἰς τὴν δημιουργίαν ἐτέρων οἰκονομικῶν δραστηριοτήτων ὡς εἶναι: Τὰ Ἰδρύματα ναυτιλιακῆς πίστεως, ἐξειδικευμένοι ὀργανισμοὶ ναυλαγορῶν καὶ οἱ ναυτασφαλιστικοὶ ὀργανισμοί, ἐκδηλώσεις διαφόρου μορφῆς ἐμπορικῆς ἐπιχειρήσεως, αἱ δὲ ἐξελίξεις τῶν τελευταίων ἐτῶν εἰς τὸν κλάδον τῆς ναυτιλίας καὶ αἱ ὑφιστάμενα προοπτικαὶ ἐμπνέουσι αἰσθημα αἰσιοδοξίας καὶ προσιωνίζονται περίοδον ἀκμῆς διὰ τὴν πόλιν τοῦ Πειραιῶς, φυσικὴν ἐστὶν τῆς ναυτιλιακῆς καὶ ἐμπορικῆς δραστηριότητος.

Ἐπὶ τοῦ θέματος ἰδίᾳ τῆς ναυτασφαλίσεως, τοῦ ὁποίου ἡ λύσις εὐρίσκειται ἐπὶ θύραις, εἶναι αὐτονόητον ὅτι ἡ ἔδρα τοῦ Ἀσφαλιστικοῦ Ὄργανισμοῦ πρέπει νὰ εἶναι ὁ Πειραιεύς, εἰς τὸν ὁποῖον θὰ πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ ἐγκατασταθῶν καὶ τὰ μεταγενεστέρως δημιουργηθησόμενα ἰδρύματα ναυτιλιακῆς πίστεως καὶ ναυλαγορᾶς.

Καθ' ὃ μέτρον ἡ φορτηγὸς ναυτιλία ἔχει τόσον εὐνοϊκὰς ἐπιδράσεις ἐπὶ τῆς οἰκονομίας, κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον ἡ ἐπιβατηγὸς ναυτιλία ἀποτελεῖ οὐσιαστικὸν παράγοντα ταύτης.

Ἡ, ἐπὶ τῶν ἡμερῶν μας, τεραστία ἀνάπτυξις τῆς ἐπιβατηγοῦ κινήσεως, ὀφειλομένη εἰς τὴν ἀνύψωσιν τοῦ πολιτιστικοῦ ἐπιπέδου καὶ τὴν συνεχῆ διεύρυνσιν τῶν οἰκονομικῶν μέσων, ἀπετέλεσε παράγοντας ὄχι μόνον ἱκανοποιήσεως μεταφορικῆς ἀνάγκης, ἀλλὰ ἐκ παραλλήλου καὶ μεταφορᾶς πλοῦτου ἐκ μέρους μιᾶς πρὸς ἄλλην χώραν, διὰ τῆς πρωτοφανοῦς ἀναπτύξεως τῆς τουριστικῆς κινήσεως, ἡ ὁποία ἀποτελεῖ μορφήν τοῦ σημερινοῦ ἐμπορίου.

Ἄπειροι αἱ ἀλληλεπιδράσεις ναυτιλίας καὶ ἐμπορίου, διὰ τοῦτο μετ' ἐνθουσιασμοῦ παρακολουθεῖται ἡ ἀνοδικὴ ἐξέλιξις τῆς ἐλληνικῆς ναυτιλίας, ὁ βαθμὸς τῆς ὁποίας θὰ εἶναι σχετικὸς μὲ τὴν ἀνθισιν τοῦ Διεθνοῦς ἐμπορίου.